

## СТАТТІ

УДК 78.072.2:316.7(510)

DOI <https://doi.org/10.32782/2224-0926-2026-1-56-1>

Ван Сін'мін

*аспірант кафедри хореографії та музично-інструментальної підготовки,  
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка**<https://orcid.org/0009-0006-2914-7446>***СКРИПКОВІ ЗМАГАЛЬНІ ПЛАТФОРМИ КИТАЮ ЯК ІНДИКАТОР  
КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ ТА КРЕАТИВНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ**

*Метою статті є наукове осмислення генези й функціонування скрипкових конкурсних практик у Китайській Народній Республіці та виявлення їхнього впливу на конструювання сучасного культурного середовища країни й позиціонування китайського виконавства в глобальному музичному просторі. Підкреслено, що скрипкові конкурси виступають не лише змагальними подіями, а й багатофункціональними соціокультурними утвореннями, що забезпечують професійний відбір, відтворення виконавської традиції та підтримують міжнародну культурну комунікацію. Автором простежено історичний розвиток конкурсної інфраструктури: від окремих ініціатив 1960-х років до формування мережі національних і міжнародних конкурсів наприкінці XX – на початку XXI століття. Обґрунтовано, що Культурна революція спричинила звуження конкурсної діяльності, тоді як подальша лібералізація створила умови для її відновлення. Особливу увагу приділено Всекитайському юнацькому скрипковому конкурсу як моделі підготовки виконавців до міжнародних змагань. Проаналізовано зміст конкурсних програм, підходи до оцінювання та репертуарні вимоги, які сприяли формуванню високих стандартів китайської скрипкової школи. Показано значення Першого міжнародного скрипкового конкурсу в Пекіні (1986), що став поворотним етапом культурної політики та започаткував новий формат міжкультурної взаємодії. Доведено, що конкурси трансформувалися у відкриті платформи міжнародного діалогу, де поєднуються західні еталони та національні художні орієнтири. У підсумку конкурсний рух інтерпретується як складне явище, що відображає модернізацію культурної сфери, реформування мистецької освіти та процеси креативної глобалізації. Активний розвиток конкурсної інфраструктури сприяв формуванню покоління виконавців, здатних репрезентувати КНР на міжнародній арені. Окреслені тенденції засвідчують поглиблення культурної мобільності та посилення ролі Китаю як впливового суб'єкта світового музичного процесу.*

**Ключові слова:** музичні конкурси, інструментально-виконавська скрипкова практика, китайська модель підготовки скрипалів, транснаціональні музичні змагальні платформи, політика культурного просування КНР.

***Wang Xinmin. Violin competition platforms in China as an indicator of cultural development and creative state policy***

*The aim of the study is to provide a scholarly interpretation of the genesis and functioning of violin competition practices in the People's Republic of China and to identify their influence on the construction of the country's contemporary cultural environment and the positioning of Chinese performance art within the global musical space. It is emphasized that violin competitions function not only as competitive events but also as multifaceted sociocultural institutions that ensure professional selection, support the continuity of performance traditions, and facilitate international cultural communication. The author traces the historical development of China's competitive infrastructure: from isolated initiatives of the 1960s to the emergence of a structured*

network of national and international competitions at the end of the twentieth and the beginning of the twenty-first century. It is substantiated that the Cultural Revolution resulted in a significant contraction of competition activity, whereas subsequent cultural policy liberalization created the conditions for its revival. Special attention is given to the All-China Youth Violin Competition, which is presented as a model for preparing performers for international contests and shaping the professional orientations of young musicians. The article analyzes the content and structure of competition programs, assessment approaches, repertoire requirements, and criteria for evaluating performance mastery, all of which contributed to the development of high standards within the Chinese violin school. The significance of the First International Violin Competition in Beijing (1986) is highlighted, as it marked a turning point in China's cultural policy and initiated a new stage of intercultural interaction. The author demonstrates that Chinese competitions have evolved into open platforms for international dialogue, where Western academic standards intersect with national artistic priorities. In conclusion, the violin competition movement in China is interpreted as a complex phenomenon that reflects cultural modernization, reforms in arts education, and the dynamics of creative globalization. The active development of the competitive infrastructure has fostered the emergence of a generation of performers capable of representing China on the international stage. These trends indicate the deepening of cultural mobility and the strengthening of China's role as an influential participant in the global musical landscape.

**Key words:** music competitions, instrumental-violin performance practice, Chinese model of violinist training, transnational musical competitive platforms, cultural promotion policy of the PRC.

**Вступ.** Попри те, що китайські виконавці дедалі частіше здобувають перемоги на престижних міжнародних музичних змаганнях, а сама китайська скрипкова школа впевнено утверджується в глобальному мистецькому просторі, історія формування та специфіка розвитку внутрішнього конкурсного руху в КНР і досі залишаються мало-розкритими у музикознавчих студіях. Недостатність системних напрацювань особливо відчутна у висвітленні витоків цього процесу, механізмів інституціоналізації конкурсів та їхньої ролі в культурній політиці держави і структурі професійної освіти.

Комплексний підхід до цієї проблематики є необхідним, адже скрипкові конкурси у сучасному Китаї виконують значно ширшу місію, ніж просто фахова оцінка виконавців. Вони формують середовище становлення професійної самосвідомості, визначають траєкторії інтеграції молодих музикантів у міжнародний художній простір та постають важливим інструментом культурного представлення країни на світовій арені.

У наукових дослідженнях, присвячених китайській скрипковій культурі, окремі аспекти цієї теми висвітлені лише частково. Зокрема, у праці М. Хоми, М. Шуневича, П. Табакова та Т. Мазепи<sup>1</sup> окреслено культурні вектори, що впливали на становлення скрипкової традиції, тоді як Ван Ке<sup>2</sup> аналізує діяльність Лю Шикуня як ключового представника приватної музичної педагогіки. Європейський компонент у розвитку китайського виконавського мистецтва, процеси стильової трансформації та міжкультурні

<sup>1</sup> Хома М., Шуневич М., Табаков П., Лі Янь Лун, Мазепа Т. Культурні взаємодії у розвитку скрипкової музики в Китаї: інтеграція національних та європейських впливів. *Академічні візії*. 2024. Вип. 29. С. 1–4.

<sup>2</sup> Ван Ке. Лю Шикунь – засновник системи приватної фортепіанної освіти в Китаї. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 65, том 1. С. 56–61.

взаємодії висвітлені у працях Лі Хуасіня<sup>3</sup>, О. Гужви<sup>4</sup>, Лі Яньлуна<sup>5</sup>, Чень Менвея<sup>6</sup> та низки інших авторів. Окремі праці присвячено й формуванню китайської оркестрової музичної традиції, серед яких дослідження Ден Цзякуня<sup>7</sup>.

Водночас розвиток саме конкурсного руху як окремого культурно-освітнього феномену все ще не отримав цілісного й всебічного аналізу, що зумовлює необхідність його подальшого наукового опрацювання.

**Мета статті** полягає у здійсненні комплексного наукового дослідження становлення та еволюції скрипкового конкурсного руху в Китайській Народній Республіці, виявленні його структурних, інституційних та культурно-історичних особливостей, а також окресленні значення конкурсних практик у формуванні сучасного національного культурного простору. Особлива увага приділяється визначенню того, яким чином конкурсний рух сприяв утвердженню професійної скрипкової освіти, формуванню виконавської ідентичності китайських музикантів та інтеграції китайського виконавського мистецтва у глобальний музичний дискурс.

**Матеріали та методи.** Розкриття поставленої проблеми вимагало застосування комплексного методологічного підходу, що дозволив поєднати культурологічні, музикознавчі та аналітичні стратегії в єдину систему. Така інтеграція стала ключовою для з'ясування особливостей формування конкурсних практик, визначення їх історичних витоків, інституційної логіки та художньо-соціального значення в розвитку національної скрипкової школи.

Розглядаючи конкурсний рух у таких вимірах, як культурно-історичний феномен, механізм професійного відбору та інструмент формування виконавської ідентичності, ми прагнули окреслити взаємозв'язок між системою мистецької освіти, державною культурною політикою та тенденціями глобального музичного середовища.

Для цього було застосовано низку методів, серед яких: ретроспективно-порівняльний, культурно-аналітичний, компаративний, методи структурно-стильового аналізу, систематизації, контент-аналізу, інтерпретації соціокультурних процесів, спостереження, аналітико-синтетичного узагальнення та моделювання.

Ретроспективний аналіз дав змогу виокремити ключові етапи становлення конкурсного руху та простежити зміни його функцій у різні історичні періоди. Культурно-аналітичний підхід дозволив з'ясувати вплив ідейних, освітніх та естетичних чинників на організацію скрипкових змагальних платформ. Компаративний метод сприяв зіставленню китайських практик із міжнародними моделями, що дало змогу встановити специфіку їх адаптації до національного культурного контексту.

<sup>3</sup> Лі Х. Європейський вплив та стильові конотації у китайській фортепіанній музиці ХХ – початку ХХІ ст. : дис. ... д-ра філософії : 025 «Музичне мистецтво». Суми, 2023. 210 с.

<sup>4</sup> Гужва О.П. Дебюссі: дух протиріччя. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2007. № 11. С. 14–19.

<sup>5</sup> Лі Яньлун. Перетворення національних та світових тенденцій в розвитку китайської скрипкової музики на прикладі творчості Ма Сіцонга : дис. канд. мистецтвознавства : 17.00.03 «Музичне мистецтво». Львів, 2021. 222 с.

<sup>6</sup> Чень Менвей. Інтеграція європейських традицій у скрипкове мистецтво Китаю (на прикладі музичного життя Китаю першої половини ХХ століття) : дис. доктора філософії : 025 «Музичне мистецтво». Львів, 2024. 200 с.

<sup>7</sup> Ден Цзякунь. Китайська оркестрова духовна музика у контексті діалогу культур : дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 «Музичне мистецтво». Львів, 2017. 193 с.

Узгоджене застосування цих методів забезпечило створення цілісної багаторівневої аналітичної моделі, яка дозволила комплексно висвітлити генезу, механізми функціонування та розвиток скрипкового конкурсного руху в КНР.

**Результати.** У певний момент розвитку китайська скрипкова спільнота почала активно виходити за межі внутрішнього музичного простору. Успіхи молодих виконавців на міжнародних змаганнях стали свідченням не лише їхнього професійного рівня, а й поступових змін у національній системі мистецької освіти. Саме тоді в країні почала формуватися власна конкурсна мережа, покликана підтримувати талановиту молодь і зміцнювати позиції китайської скрипкової школи на світовій арені.

У середині ХХ століття конкурси виконували важливу координаційну функцію: вони структурували професійне середовище, визначали вимоги до виконавців, забезпечували механізми соціального та мистецького визнання. З розширенням конкурсної практики збільшувався репертуар, ускладнювалися технічні завдання, а в програмах з'являлися твори китайських композиторів, що сприяло формуванню сучасної національної виконавської традиції.

Щоб повною мірою зрозуміти специфіку конкурсного руху, важливо враховувати широкий історичний контекст – від післявоєнної модернізації до початку ХХІ століття, коли соціальні та політичні процеси безпосередньо впливали на стан академічного музичного життя.

Першою серйозною спробою створити державну систему конкурсів стало проведення загальнонаціонального скрипкового змагання 1963 року. Подія ознаменувала намір розвивати академічне мистецтво на інституційному рівні, однак подальший рух був перерваний політичними подіями середини 1960-х років. Період Культурної революції різко обмежив будь-які прояви академічної музики: зупинилася робота навчальних закладів, зникла концертна практика, конкурси фактично перестали існувати, а частина документів, що відтворювали ранній етап розвитку, була втрачена.

Повернення до конкурсної моделі стало можливим лише після політичної та культурної лібералізації наприкінці 1970-х років. За підтримки держави та Китайської асоціації музикантів почалося оновлення освітніх стандартів, розширився доступ до концертної діяльності, а молоді музиканти отримали реальні можливості для професійного зростання. У 1980–1990-х роках конкурсна активність різко збільшилася: у різних містах проводилися змагання, у яких брали участь як студенти консерваторій, так і професійні виконавці.

Помітного значення для молоді набув Всекитайський юнацький скрипковий конкурс (1981), який заклав основу системної роботи з обдарованими дітьми та молодими артистами. Він був чітко структурований за віковим принципом (до 16 та до 25 років), що забезпечило рівність умов і прозорість оцінювання. Конкурс швидко став центральною платформою розвитку юних скрипалів, сприяв утвердженню виконавських стандартів та підтримував формування регіональних музичних шкіл<sup>8</sup>.

Упродовж 1980–1990-х років конкурс переміщувався різними культурними центрами країни, охопивши одинадцять циклів проведення й фактично сформувавши розгалужену карту регіональних виконавських осередків. Подібна мобільність сприяла поживленню регіонального музичного життя, сприяла появі локальних виконавських шкіл і водночас створювала умови для обміну педагогічним досвідом між провінціями.

<sup>8</sup> Yu Qianru. Observation and Reflection on the Development of Violin Performance Competitions in China. Master's thesis. Tianjin : Tianjin Conservatory of Music, 2010, 31 p. 俞倩如.《对我国小提琴演奏比赛发展状况的观察与思考》硕士论文. 天津 : 天津音乐学院, 2010年, 31页.

Значення цього конкурсу важко переоцінити: він задав нові планки професійної майстерності, сформував покоління скрипалів, здатних конкурувати на світовій арені, і забезпечив сталість внутрішнього процесу професійного добору. Саме ця система створила умови, у яких молоді музиканти отримували перший серйозний досвід сцени, підготовку до міжнародних виступів і комплексну оцінку своїх технічних та інтерпретаційних навичок.

Паралельно з внутрішнім розвитком Китай поступово ставав помітним учасником світового конкурсного простору. Скрипалі країни дедалі частіше ставали лауреатами престижних змагань за кордоном, а організація міжнародних конкурсів у самій КНР, насамперед у Шанхаї, засвідчила новий етап культурного самоствердження. Такі події вказували на прагнення не лише інтегруватися у світову музичну спільноту, а й формувати власні стандарти виконавської культури, впливаючи на міжнародний музичний дискурс.

У XXI столітті скрипкові змагання в Китаї набули сталої динаміки розвитку та значного розмаху. Серед найважливіших культурних ініціатив цього періоду – національний конкурс «Золотий дзвін» (金鈴), заснований у 2001 році Міністерством культури КНР. Попри багатожанровість, саме скрипкова номінація посідає в ньому провідні позиції, а до 2015 року конкурс відбувся десять разів, що свідчить про його сталу інституційну основу.

Вагомий внесок у популяризацію скрипкового мистецтва зробив і телевізійний конкурс CCTV, започаткований у 2008 році. Його формат поєднує широке медійне охоплення з професійними критеріями оцінювання, що дозволяє розширювати аудиторію академічної музики, не знижуючи художніх стандартів.

Виконавські вимоги таких конкурсів орієнтуються на міжнародний рівень: учасники повинні виконувати Баха, Моцарта, Паганіні, а також вільно вибирати частину програми для демонстрації власної інтерпретаційної манери. Це сприяє формуванню комплексної професійної підготовки, у якій поєднуються технічна точність, стильова обізнаність та артистична індивідуальність.

Активізація конкурсного руху створила умови для появи нового покоління китайських скрипалів – серед них Чай Лян (柴亮), Сюе Вей (薛偉), Чень Сі (陳曦). Їхні досягнення засвідчують роль конкурсів як ефективного механізму виявлення, підтримки й культурного утвердження талановитих виконавців на національному та міжнародному рівнях.

На межі XX–XXI століть Китай почав активно вибудовувати мережу міжнародних скрипкових змагань, прагнучи закріпити власну присутність у світовому виконавському просторі. Першою масштабною подією став Міжнародний скрипковий конкурс у Пекіні (1986), що став важливим сигналом відкритості до культурних контактів. У конкурс зголосилися учасники з кількох європейських та азійських країн, а до журі увійшли відомі скрипалі з Європи разом із провідними китайськими педагогами, що забезпечило авторитет і фаховість оцінювання.

Змагання було організоване за віковими категоріями, що дозволило врахувати різний рівень підготовки молодих музикантів і створити для них комфортне змагальне середовище. Конкурс став майданчиком, де китайські виконавці отримали перший досвід міжнародної конкуренції, а також можливість безпосереднього діалогу з представниками інших виконавських шкіл.

Пекінська подія стала вихідною точкою для формування міжнародного іміджу Китаю в галузі академічного виконавства та сприяла появі подібних ініціатив у Шанхаї, Гонконгу та інших культурних центрах. Її модель частково спиралася на практику Всекитайського юнацького конкурсу (1981), що фактично став лабораторією для формування

національних стандартів оцінювання. Програма молодіжної секції Пекінського конкурсу була орієнтована на перевірку володіння класичним репертуаром: учасники виконували сонати Й.-С. Баха, каприси Паганіні та концерти Моцарта, що дозволяло оцінити техніку, стилістичну зрілість і музичне мислення.

Другий етап Пекінського міжнародного конкурсу був орієнтований на розкриття інтерпретаційних можливостей учасників і передбачав виконання камерних та віртуозних творів високої складності. До програми увійшли сонати Л. Бетховена або Й. Брамса та п'єси композиторів-віртуозів – Н. Паганіні, К. Сен-Санса, Е. Ізаї, А. Вьотана, П. де Сарасате, Б. Бартока. На відміну від національних конкурсів, тут було представлено значно ширше коло європейських стилів, що давало змогу продемонструвати багатомірність виконавського мислення.

Однією з прикметних рис цього туру стало включення китайського репертуару: учасники мали виконати п'єси Ма Сицуня з «Монгольської сюїти» («Туга за батьківщиною» та «Танець по той бік кордону»). Така інтеграція підтверджувала прагнення Китаю поєднати універсальні критерії оцінювання з утвердженням власної музичної традиції в інтернаціональному контексті.

Фінальний тур вимагав виконання концертної програми: конкурсанти вибирали між «Іспанською симфонією» Лало, концертами Сібеліуса й Вьотана або ж китайським шедевром «Метелики закохані» Чень Гана та Хе Чжаньхао. Наявність цього твору у фіналі мала символічну вагу – він репрезентував китайську скрипкову культуру на рівні з європейською класикою.

Загальна концепція конкурсної програми демонструвала прагнення організаторів поєднати міжнародні стандарти з елементами національної культурної самоідентифікації, що відповідало стратегії Китаю щодо зміцнення позицій у сфері академічного мистецтва.

У підсумку перемогу здобула 19-річна Ці Мін із Шанхайської консерваторії, чия інтерпретація концерту Сібеліуса вирізнялася технічною вірністю, емоційною глибиною та продуманою динамікою. Друге місце посів 16-річний Лу Сицінь, який теж виконував Я. Сібеліуса, привернувши увагу журі потужною віртуозністю та сценічною впевненістю. Третю і четверту премії отримали Василін Пантелеєв (Болгарія) та Скотт Сен-Джон (Канада), що підкреслило міжнародний масштаб конкурсу.

Підсумки змагання засвідчили зростаючу конкурентоспроможність молодих китайських скрипалів і позначили момент переходу китайської виконавської школи до нового рівня професійної зрілості.

**Висновки.** Узагальнюючи результати проведеного дослідження, можна стверджувати, що скрипкові конкурси в Китайській Народній Республіці перетворилися на важливий структурний елемент національної музичної культури, який визначає траєкторії професійного становлення виконавців та формує якісні орієнтири розвитку скрипкової школи. Конкурсний рух, що виріс із локальних ініціатив середини ХХ століття та зрештою набув широкого міжнародного масштабу, став індикатором глибинних змін у системі мистецької освіти й художньої політики держави. Його поступ демонструє, як еволюція організаційних моделей та розширення культурних комунікацій зумовили появу умов для виховання виконавців, здатних конкурувати на світовій арені.

Розглянута динаміка засвідчує, що Китай поступово трансформувалася з країни-реципієнта зовнішніх виконавських стандартів на активного суб'єкта глобального музичного простору. Сучасна конкурсна інфраструктура не лише наслідує міжнародні практики,

а й вибудовує власні критерії оцінювання, орієнтовані на поєднання академічних вимог із національною художньою традицією. Саме через конкурсні механізми відбувається творення нової генерації скрипалів, для яких змагання стають платформою професійної ідентифікації, інтеграції у світовий виконавський контекст та утвердження творчої індивідуальності.

### Література

1. Ван Ке. Лю Шикунь – засновник системи приватної фортепіанної освіти в Китаї. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 65, том 1. С. 56–61. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/65-1-9>.
2. Гужва О.П. Дебюссі: дух протиріччя. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2007. № 11. С. 14–19.
3. Ден Цзякунь. Китайська оркестрова духова музика у контексті діалогу культур : дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 «Музичне мистецтво». Львів, 2017. 193 с.
4. Лі Х. Європейський вплив та стилеві конотації у китайській фортепіанній музиці ХХ – початку ХХІ ст. : дис. ... д-ра філософії : 025 «Музичне мистецтво». Суми, 2023. 210 с.
5. Лі Яньлун. Перетворення національних та світових тенденцій в розвитку китайської скрипкової музики на прикладі творчості Ма Сіцонга : дис. канд. Мистецтвознавства : 17.00.03 «Музичне мистецтво». Львів, 2021. 222 с.
6. Хома М., Шуневич М., Табаков П., Лі Янь Лун, Мазепа Т. Культурні взаємодії у розвитку скрипкової музики в Китаї: інтеграція національних та європейських впливів. *Академічні візії*. 2024. Вип. 29. С. 1–4. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12206744>.
7. Чень Менвей. Інтеграція європейських традицій у скрипкове мистецтво Китаю (на прикладі музичного життя Китаю першої половини ХХ століття) : дис. доктора філософії : 025 «Музичне мистецтво». Львів, 2024. 200 с.
8. Yu Qianru. Observation and Reflection on the Development of Violin Performance Competitions in China. Master's thesis. Tianjin : Tianjin Conservatory of Music, 2010, 31 p. 俞倩如. 《对我国小提琴演奏比赛发展状况的观察与思考》硕士学位论文. 天津 : 天津音乐学院, 2010 年, 31 页.

Дата першого надходження статті до видання: 24.12.2025

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.01.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 13.03.2026



Стаття поширюється на умовах  
ліцензії відкритого доступу  
CC BY 4.0

